

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра психології та особистісного розвитку
Кафедра педагогіки, адміністрування і соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

«12» вересня 2019 року, протокол № 6

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

 О. В. Алейнікова

**ДУХОВНО-ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА
СПІЛЬНОТАМ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ**
(назва навчальної дисципліни)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
за вільним вибором здобувача вищої освіти**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях» за вільним вибором здобувача вищої освіти складена відповідно до навчальних планів освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми:

П. В. Лушин, д-р. психол. наук, завідувач кафедри психології та особистісного розвитку, професор

Д. Г. Грищук, канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи

Л. Я. Мухіна, аспірант, методист вищої категорії кафедри психології та особистісного розвитку та кафедри економіки, підприємництва та менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
психології та особистісного розвитку
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 12 від 31 травня 2019 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р., *зі змінами*)

© Лушин П. В., 2019 рік

© Грищук Д. Г., 2019 рік

© Мухіна Л. Я., 2019 рік

© ДЗВО «УМО», 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка 05 Соціальні та поведінкові науки 07 Управління та адміністрування Спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки 016 Спеціальна освіта (за нозологіями) 051 Економіка 073 Менеджмент 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Вибіркова (за вільним вибором здобувача вищої освіти)	
		Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90		-	2-й
		Семестр	
		-	3-й
		Лекції	
		-	6
		Практичні заняття	
		-	4
		Самостійна робота, індивідуальні завдання	
		-	80
		Вид контролю – залік	

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для заочної форми навчання – 11% : 89%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях» є оволодіння основними загальноприйнятими методами надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними поняттями даної дисципліни, структурою й історією її становлення;
- оволодіння основними загальноприйнятими в даній науці методами надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях;
- формування умінь та навичок надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях і застосування різних методик і технік;
- професійна адаптація майбутніх психологів.

Предметом навчальної дисципліни є основні знання та загальноприйняті методами надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- предмет, мету і завдання курсу;
- прикладні можливості консультативної психології і її профілактичну спрямованість;
- критерії, методи і засобах вирішення практичних завдань охорони здоров'я людини;
- динаміку уявлень про психічне здоров'я і посилення нервово-психологічних факторів у виникненні захворювань;
- зв'язок психічних і соматичних явищ;
- особливості надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях;
- основні умови роботи практикуючого психолога в психологічній службі;
- "професійні небезпеки психолога".
- структуру і функції духовно-психологічної служби в наданні духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях.

уміти:

- використовувати основні закономірності надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях в умовах духовно-психологічної служби;
- володіти основними психологічними навичками при наданні духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях;
- уміння працювати з дітьми з психосоматичними порушеннями в дітей, наркоманів, жертв катастроф, аварій і нещасливих випадків.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет і задачі духовно-психологічної допомоги

Тема 1. Поняття про духовно-психологічну допомогу, її зміст.

1. Поняття духовно-психологічної допомоги
2. Види і типи духовно-психологічної допомоги
3. Умови надання духовно-психологічної допомоги

Тема 2: Історичні відомості про духовно-психологічну допомогу спільнотам в кризових ситуаціях

1. Походження духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях та

форми її надання в різних культурах

2. Різні модальності духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

3. Взаємодія підходів до духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

Тема 3. Зміна уявлень про психічне здоров'я

1. Норма і патологія і їх співвідношення

2. Психічне здоров'я як стан і процес

3. Здоров'я як перехід, розвиток і самоорганізація.

4. Поняття соціально-психологічний імунітет: нейропсіхоіммунологія, екопсіхоіммунологія, процес екофасилітації.

5. Робота імунної системи як соціально-психологічний феномен.

Змістовий модуль 2. Основи надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

Тема 4. Психосоматика: зв'язок психічних та соматичних явищ

1. Внутрішня екосистема здоров'я спільнот як імунного процесу

2. Взаємоперехідність і взаємозумовленість компонентів і рівнів екосистеми здоров'я спільнот

3. Типи і види психосоматичних явищ

4. Підходи до надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в умовах психосоматичних порушень

Тема 5. Функції та завдання духовно-психологічної служби, її структура і завдання

1. Поняття духовно-психологічної служби, предмет, завдання і структура

2. Моделі духовно-психологічної служби (медична модель, традиційно-психологічна модель, ринкова модель тощо духовно-психологічної служби)

3. Особливості роботи духовно-психологічної служби щодо надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях.

Тема 6. Основні етапи надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

1. Темпоральна характеристика процес надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

2. Особливості організації сесії духовно-психологічної допомоги

3. Трифазна модель надання допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

4. Аналіз змісту етапів духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях

Тема 7. Основні клінічні навички психолога

1. Встановлення робочого союзу, рапорту

2. Навички активного і емпатійного слухання

3. Навички фасилітації, конфронтації і підтримки групової динаміки

4. Екологічність духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях, її перевірка і підтримка

Тема 8. Особливості клінічної роботи з різними групами людей

1. Робота психолога зі спільнотами в залежності від віку

2. Робота психолога в залежності від умов: швидка духовно-психологічна допомога.

3. Супервізійна робота психолога

Тема 9. «Професійна небезпека» психолога, їхня профілактика

1. Професійні ризики в роботі психолога
2. Проблема професійного і емоційного вигорання психолога.
3. Саморозвиток професіонала як фактор запобігання та проживання професійних криз.

Тема 10. Актуальні питання надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях в умовах суспільно-політичного життя в Україні

1. Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях в умовах перехідного періоду
2. Психологічна експертиза в наданні духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях: поняття «внутрішнього і зовнішнього експерта» і їх взаємодію при роботі з клієнтом
3. Диджіталізація духовно-психологічної допомоги
4. Робота психолога онлайн і в особливих умовах професійної діяльності
5. Перспективи розвитку духовно-психологічної служби в найближчі 20 років.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п	ср, ір		л	п	ср, ір
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>9</i>
Змістовий модуль 1. Предмет і задачі духовно-психологічної допомоги								
Тема 1. Поняття про духовно-психологічну допомогу, її зміст.	-	-	-	-	8	2	-	6
Тема 2: Історичні відомості про духовно-психологічну допомогу спільнотам в кризових ситуаціях	-	-	-	-	12	-	-	12
Тема 3. Зміна уявлень про психічне здоров'я	-	-	-	-	10	-	-	10
Змістовий модуль 2. Основи надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях								
Тема 4. Психосоматика: зв'язок психічних та соматичних явищ	-	-	-	-	8	2	-	6
Тема 5. Функції та завдання духовно-психологічної служби, її структура і завдання	-	-	-	-	12	-	2	10
Тема 6. Основні етапи надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях	-	-	-	-	10	-	-	10
Тема 7. Основні клінічні навички психолога	-	-	-	-	6	2	-	4
Тема 8. Особливості клінічної роботи з різними групами людей	-	-	-	-	6	-	2	4
Тема 9. «Професійна небезпека» психолога, їхня профілактика	-	-	-	-	8	-	-	8
Тема 10. Актуальні питання надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях в умовах суспільно-політичного життя в Україні	-	-	-	-	10			10
Усього годин за модулем	-	-	-	-	90	6	4	80

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Години	
				д	з
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	-	<i>6</i>
	Функції та завдання духовно-психологічної служби, її структура і завдання	Моделі духовно-психологічної служби (медична модель, традиційно-психологічна модель, ринкова модель тощо духовно-психологічної служби) Особливості роботи духовно-психологічної служби щодо надання духовно-	Письмове тестування, Спостереження за участю здобувачів вищої освіти під час обговорення результатів проведення	-	2

		психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях	екофасилітативних сесій, оцінка участі здобувачів вищої освіти у виконанні завдань на практичному занятті		
	Особливості клінічної роботи з різними групами людей	Робота психолога в залежності від умов: швидка духовно-психологічна допомога. Супервізійна робота психолога	Письмове тестування, Спостереження за участю здобувачів вищої освіти під час обговорення результатів проведення екофасилітативних сесій, оцінка участі здобувачів вищої освіти у виконанні завдань на практичному занятті	-	2
Разом:				-	4

6. Самостійна робота

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, якістю підготовки індивідуальних робіт за темою програми навчальної дисципліни.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Тема	Зміст	Год.
Тема 1. Поняття про духовно-психологічну допомогу, її зміст.	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Поняття духовно-психологічної допомоги 2. Види і типи духовно-психологічної допомоги 3. Умови надання духовно-психологічної допомоги). Написання контрольної роботи.	6
Тема 2: Історичні відомості про духовно-психологічну допомогу спільнотам в кризових ситуаціях	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Походження духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях та форми її надання в різних культурах 2. Різні модальності духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях 3. Взаємодія підходів до духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях).	12

	Написання контрольної роботи.	
Тема 3. Зміна уявлень про психічне здоров'я	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Норма і патологія і їх співвідношення 2. Психічне здоров'я як стан і процес 3. Здоров'я як перехід, розвиток і самоорганізація 4. Поняття соціально-психологічний імунітет: нейропсіхіоіммунологія, екопсіхіоіммунологія, процес екофасилітації. 5. Робота імунної системи як соціально-психологічний феномен). Написання контрольної роботи.	10
Тема 4. Психосоматика: зв'язок психічних та соматичних явищ	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Внутрішня екосистема здоров'я спільнот як імунного процесу 2. Взаємоперехідність і взаємозумовленість компонентів і рівнів екосистеми здоров'я спільнот 3. Типи і види психосоматичних явищ 4. Підходи до надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в умовах психосоматичних порушень) Написання контрольної роботи.	6
Тема 5. Функції та завдання духовно-психологічної служби, її структура і завдання	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Поняття духовно-психологічної служби, предмет, завдання і структура 2. Моделі духовно-психологічної служби (медична модель, традиційно-психологічна модель, ринкова модель духовно-психологічної служби) 3. Особливості роботи духовно-психологічної служби щодо надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях). Написання контрольної роботи.	10
Тема 6. Основні етапи надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Темпоральна характеристика процес надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях 2. Особливості організації сесії духовно-психологічної допомоги 3. Трифазна модель надання допомоги спільнотам в кризових ситуаціях 4. Аналіз змісту етапів духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях). Написання контрольної роботи.	10
Тема 7. Основні клінічні навички психолога	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Встановлення робочого союзу, рапорту 2. Навички активного і емпатійного слухання	4

	3. Навички фасилітації, конфронтації і підтримки групової динаміки 4. Екологічність духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях, її перевірка і підтримка). Написання контрольної роботи.	
Тема 8. Особливості клінічної роботи з різними групами людей	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Робота психолога зі спільнотами в залежності від віку 2. Робота психолога в залежності від умов: швидка духовно-психологічна допомога. 3. Супервізійна робота психолога). Написання контрольної роботи.	4
Тема 9. «Професійна небезпека» психолога, їхня профілактика	Опрацювання літературних джерел з даної теми (1. Професійні ризики в роботі психолога 2. Проблема професійного і емоційного вигорання психолога. 3. Саморозвиток професіонала як фактор запобігання та проживання професійних криз). Написання контрольної роботи.	8
Тема 10. Актуальні питання надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях в умовах суспільно-політичного життя в Україні	Опрацювання літературних джерел та лекційного матеріалу з даної теми (1. Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях в умовах перехідного періоду 2. Психологічна експертиза в наданні духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях: поняття «внутрішнього і зовнішнього експерта» і їх взаємодію при роботі з клієнтом 3. Диджиталізація духовно-психологічної допомоги 4. Робота психолога онлайн і в особливих умовах професійної діяльності 5. Перспективи розвитку духовно-психологічної служби в найближчі 20 років.). Написання контрольної роботи.	10
Усього:		80

7. Індивідуальна робота

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання дозволяє оволодіти основними загальноприйнятими методами надання духовно-психологічної допомоги спільнотам в кризових ситуаціях.

Контрольна робота виконується відповідно до варіантів завдань за темою програми навчальної дисципліни.

Вимоги до ІНДЗ та варіанти завдань для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання викладені у методичних вказівках, які надаються здобувачам вищої освіти на першій лекції.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуативні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп);
- психологічні вправи;
- проведення екофасилітативних консультаційних сесій

9. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни проводиться у формі письмового тестування з кожної теми. У завданні з кожної теми здобувачам вищої освіти пропонується 9-11 тестів 3-х рівнів: 1) 5 тестів закритої альтернативної форми (простого множинного вибору «правильно» чи «неправильно»); 2) 3-5 тестів закритої форми множинного вибору з однією правильною відповіддю з 4-х можливих; 3) 1 тест-задача закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій та виконанні завдань.

Індивідуальні роботи (контрольні роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) надаються викладачу на практичних заняттях та на заліку.

Підсумковий контроль знань – залік.

10. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Духовно-психологічна допомога спільнотам в кризових ситуаціях», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1).

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в

методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання відбувається на підставі виконаної контрольної роботи, виконання завдань на аудиторних заняттях та успішного складення заліку (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Підготовка 10 контрольних робіт за темою програми навчальної дисципліни (об'ємом по 2-3 сторінки кожна)	Ауд. робота	Залік	Усього
0-4 за кожну контрольну роботу, всього: 0-40	0-20	0-40	0-100

Результати навчання проставляються за трьома шкалами (табл. 10.2). Позитивні оцінки виставляються тільки тим здобувачам вищої освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Таблиця 10.2

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендована література

11.1. Базова література:

1. Lushyn, P. The paradoxical nature of ecofacilitation in the community of inquiry // Thinking. – 2002. – № 16 (1). – P. 8-17.
2. Lushyn, P., & Borrelli, S. [2003] Rediscovery of EMDR: In search of a rationale. // The EMDR Practitioner. – Retrieved from : <http://www.emdr-practitioner.net>. 12/27/2008.
3. Michael Irwin, Kavita Vedhara (2005). Human Psychoneuroimmunology. – Oxford University Press.
4. Shapiro, F., & Forrest, M. S. (1997). EMDR: The breakthrough therapy for overcoming anxiety, stress, and trauma. New York, NY, US: Basic Books.
5. Андерсон Н. Победа над тьмой / Пер. с англ. – СПб.: МРО ХВЕП «Христианская Миссия», 2009. – 288 с.
6. Біблія / Пер. І. Огієнка. – Донецьк: ОБФ «Східноєвропейська місія», 2010. – 1360 с.
7. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь, теория и практика. – К., 1997.
8. Братусь Б.С. Аномалии личности. – М., 1988.
9. Василюк Ф.Е. Психология переживания. – М., 1984.

10. Введение в практическую социальную психологию / Под. ред. Ю.М. Жуков, Л.А.Петровского, О.В.Соловьева. – М., 1994.
11. Вступ до психологічної допомоги (екофасилітативний підхід): навчальна програма для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»: навч. програма / П. В. Лушин, Я. В. Сухенко // ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» ННІМП. – К., 2017. – 66 с. – 2,8 друк. арк. (1,4 друк. арк.).
12. Дубровина И.В. Психологічна служба в школі. – М., 1995.
13. Емельянов Ю.Н. Активное социально-психологическое обучение. – Л., 1985.
14. Живая книга. Личные алгоритмы экофасилитации [Текст]. Т. 1 / [Антонова Е. В., Болычева Е. В., Бричник В. А. и др.] ; под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2012. – 204 с.
15. Зейгарник Б.В., Братусь Б.С. Нариси по психології аномального розвитку. – М., 1980.
16. Каган В.Е. Психогенні форми шкільної дезадаптації // – В.П., 1984. - №4. – С. 89-95.
17. Карвасарский Б.Д. Психотерапия. – М., 1985.
18. Луц У. Нагорная проповедь (Мф.5-7). Богословско-экзегетический комментарий / Пер. с нем. (Серия «Современная библеистика»). – М.: Издательство ББИ, 2014. – 475 с.
19. Лушин П. В. 100 запитань для оцінювання та проектування індивідуальних траєкторій психолога-консультанта в його навчальній та професійній діяльності: екофасилітативні картки / П. В. Лушин, Я. В. Сухенко: карткове видання //ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» ННІМП. – Київ ; 2017. – 108 с. – 0,7 друк. арк. (0,35 друк. арк.).
20. Лушин П. В. Введение в ЭкоПсихоИммунологию : материалы к учебному курсу / Лушин П. В. – Киев, 2018. – 96 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 5). – 5 друк. арк.
21. Лушин П. В. Гибридная жизнь: как выживать, когда все рушится? : [текст] / П. В. Лушин. – Киев, 2014. – 20 с. – 1,0 друк. арк.
22. Лушин П. В. Гибридная жизнь: как выживать, когда все рушится? : [текст] / П. В. Лушин. – 2-е изд., дораб. и дополн. – Киев, 2015. – 28 с. – 1,2 друк. арк.
23. Лушин П. В. Гибридная помощь в переходном периоде: когда психолог не эксперт : [текст] / П. В. Лушин. – Киев, 2016. – 32 с. – 1,33 друк. арк.
24. Лушин П. В. Два измерения принципа «не навреди» и кодекс экологичности / П. В. Лушин // Практична психологія в системі вищої школи : монографія / за ред. Т. В. Бушуєвої, С. О. Ставицької // Авт. кол. кафедри практичної психології та психотерапії. – К. : КНПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 38-53.
25. Лушин П. В. Личностные изменения как процесс: теория и практика / П. В. Лушин. – Одесса : Аспект, 2005. – 334 с.
26. Лушин П. В. О психологии человека в переходной период (Как выживать, когда все рушится?). – Кировоград: КОД, 1999. – 208 с.
27. Лушин П. В. О психологии человека в переходный период (Как выживать, когда все рушится) / Лушин П. В. – Киев : «Науковий світ», 2007. – 207 с.
28. Лушин П. В. Об экологичности психологического воздействия: экофасилитативный подход / П. Лушин // Практическая психология и социальная работа. – №6. – 2010. – С. 7-9.
29. Лушин П. В. Психологія педагогічної зміни (екофасилітація) : Науково-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Кіровоград : ІмексЛТД, 2002. – 76 с.
30. Лушин П. В. Хаос и неопределенность: от страдания – к росту и развитию [Текст] : Монография / П. В. Лушин. – Киев, 2017. – 144 с. (Серия «Живая книга» ; Т. 4).
31. Лушин П. В. Экологичная помощь личности в переходный период: экофасилитация [Текст]: Монография / П. В. Лушин. – Киев, 2013. – 296 с. – (Серия «Живая книга»; Т. 2).
32. Лушин П. В. Экопсихологические голограммы и «лушинизмы» / П. Лушин. – Киев : Мелосвіт, 2011. – 48 с.
33. Лушин П. В. Экопсихологические голограммы и лушинизмы: [текст] / П. В. Лушин. – 2-е изд., дораб.и дополн. – Киев, 2016. – 56 с. – 2,33 друк. арк.

34. Лушин П.В. Принцип «не зашкодь» в психологічній допомозі й кодекс екологічності / П. В. Лушин // Екологічна психологія : хрестоматія / за ред. Ю.М. Швалба. – К.: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2018. – С. 167–173.
35. Макдональд У. Библийские комментарии для христиан. Новый завет. – Билефельд, Германия: «Christliche Literatur-Verbreitung», 2013. – 1467 с.
36. Плантинга К. (младший). Не так все было задумано: краткое изложение сущности греха / К. (младший) Плантинга; Пер. с англ. П. А. Моржавина. – СПб.: Мирт, 2006. – 301 с.
37. Савчин М. Образ людини у християнстві: парадигматика духовності / Психологія і суспільство. – 2015. – № 4. – С. 73–93.
38. Толкование Нового Завета. Под ред. А.Г. Маршалла / Пер. с англ. – СПб.: Христианское общество «Библия для всех», 2004. – 487 с.
39. Толкование четырех Евангелий и книги Деяний апостолов / Главный ред. П. Харчлаа, пер. И. Череватой. – М.: Издательство СМИ, 1990. – 454 с.
40. Толковая Библия. Комментарий на все книги Святого Писания. Под ред. Лопухина А.П. – Петербург, 1904. – 6238 с.
41. Халанський В. В. «Християнська психологія як спосіб інтеграції богослов'я і психології», Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»], Серія «Психологія і педагогіка», Вип. 23, с. 278–282, 2013.
42. Шайгородський Ю. Ж. Екологічна психологія // Екологічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол. А. Толстоухов (голов. ред.) та ін. – К. : ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2006. – Т. 1. – С. 319–320.
43. Экофасилитация: самоучитель для взрослых [Текст] / [Гусев А. И., Догадов Я. А., Зернова Н. В., Олифира С. А., Шевченко С. В., Хилько С. А. и др.] : под ред. П. В. Лушина, Я. В. Сухенко. – Киев, 2013. – 220 с. – (Серия «Живая книга» ; Т. 3).
44. Юрченко В. М. «Християнська психологія в контексті християнства, психологічної науки і практики», Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»], Серія «Психологія і педагогіка», Вип. 23, с. 290–297, 2013.

11.2. Додаткова література:

45. Lushyn. Rediscovery of EMDR: integration into an ecopsychological perspective // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. :О. Л. Ануфрієва [та ін.] / голов. ред. В. В. Олійник. – К. : АТОПОЛ ГРУП, 2016. – Вип. 1 (30). – 132 с. – С. 80–84. – (Серія «Соціальні та поведінкові науки»)
46. Бурлачук Л.Ф. Словарь–справочник по психодиагностике / Л.Ф.Бурлачук, С.М.Морозов. – СПб. : Питер. – 528 с.
47. Джон Р. У. Стотт. Нагорная проповедь. Христианская контркультура / Пер. Э. Лейтанс. – Мирт, 2015. – 240 с. – (Серия «Библия говорит сегодня»).
48. Кто есть кто в Библии: Словарь всех библейских имен / Пер. с англ. Н. Рыбальченко. – Александрия: Ездра, 2007. – 480 с.
49. Лушин П. «Культура дефицита» как переходная форма к новому витку развития личности клиента // Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень – 2019: Тези III міжнародної науково-практичної конференції (21 листопада 2019 року, м. Київ) / Відп. ред. О.В. Дробот; Національний авіаційний університет, Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій – м. Київ, 2019. – С. 164–168.
50. Лушин П. В. Ecology of Pedagogical Space in the Framework of Educational Reform / П. В. Лушин // Післядипломна освіта в Україні. – 2018. – № 1. – С. 15–20.
51. Лушин П. В. Вуса-світ як простір, школа і «індустрія невизначенності»: зі сфери психологічної футурології // Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти: Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24 травня 2019 р.). – К. : ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2019. – С. 67–72 [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://umo.edu.ua/konferenciji>

52. Лушин П. В. Екофасилітативні картки: «мануал» до супроводу індивідуальних освітніх траєкторій психолога-консультанта / Лушин П. В., Сухенко Я. В. // Проблеми сучасної психології. – 2018. – №1(13). – С. 84-90. – 0,7 друк. арк.
53. Лушин П. В. Екофасилітація, позитивна і традиційна психологія: співвідношення / П. В. Лушин // Простір арт-терапії: ресурси зцілення: матеріали XI міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 3–4 квітня 2014 р.) / За наук. ред. А.П. Чуприкова, Л.А. Найдьонової, О.А. Бреусенка-Кузнецова, О.Л. Вознесенської, О.М. Скар. – К. : Золоті ворота, 2014. – С.59–61. – 0,2 друк. арк.
54. Лушин П. В. Невизначеність і типи ставлення до неї: ситуація психологічної допомоги / П. В. Лушин // Теоретичні та методологічні проблеми психологічного консультування та психотерапії. – Том 1. – № 5. – 2016. – С. 33-40.
55. Лушин П. В. Неопределенность, которую не толерируют / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – Том 3. – № 5. – 2016. – С. 2-6.
56. Лушин П. В. Об экологичности психологического воздействия: экофасилитативная логика / П. В. Лушин // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 6. – С. 7-9.
57. Лушин П. В. Посттравматический рост и условия экологичного сопровождения травматических переживаний // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. – Вип. 4(49). – С. 11–24. – (Серія 12: Психологічні науки).
58. Лушин П. В. Социальный психоиммунитет, самоорганизация, психическое здоровье и содержание VUCA-помощи в «гибридной жизни» / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – №2.12. – 2015. – С. 2–17. – 0,5 друк. арк.
59. Лушин П. В. Толерирование неопределенности как способ экологичного управления / П. В. Лушин // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – № 12. – С. 20-23.
60. Лушин П. В. Экология травмы и условия ее недефицитного сопровождения / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – Т. 3. – № 4. – С. 2–10.
61. Лушин П. В. Экофасилитация в психотерапевтическом и образовательном контекстах: «Буферная зона развития», коллективно генерируемый инсайд и неопределенность / П. В. Лушин // Теория и практика психотерапии. – 2016. – Том 3. – № 12. – С. 28–33.
62. Майер Д. Украшение вместо пепла. – Дюнканвиль: «World Wide Printing», 1999. – 192 с.
63. Мухіна Л. Я. Особливості визначення поняття «прощення» як чинника особистісного розвитку людей з християнським світоглядом / Л. Я. Мухіна // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти». – Київ: Юстон, 2019. – Вип. 10 (39). – С. 60–82. – (Серія «Соціальні та поведінкові науки»)
64. Мухіна Л. Я. Особливості використання екофасилітативного підходу до дослідження проблеми прощення / Л. Я. Мухіна // Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти: Збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24 травня 2019 р.). – К. : ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2019. – С. 84–87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umo.edu.ua/konferenciji>
65. Мухіна Л. Я. Порівняльний аналіз сутності поняття «прощення» в межах психологічного підходу та християнського богослов'я // Наука і молодь – 2019: пріоритетні напрями глобалізаційних змін: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (м. Київ, 16 травня 2019 р.). – К.: Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2019. – С. 548–553. – 602 с. – Електрон. опт. диск. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp>
66. Нюстрем Э. Библийский словарь. – Санкт-Петербург: «Библия для всех», 1998. – 532 с.
67. Психологический словарь / Под общей ред. А.В.Петровского, М.Г.Ярошевского. –

- [2–е издание, исправленное и дополненное]. – М. : Политиздат, 1990. – 449 с.
68. Психологический словарь / Под ред. В.В.Давыдова, А.В.Запорожца, Б.Ф.Ломова и др. // Науч.-исслед. ин-т общей и педагогической психологии Акад. пед. наук СССР. – М. : Педагогика, 1983. – 448 с.
69. Сторки А. Иисус и политика. Противостояние властей / Пер. с англ. – Черкасы: Коллоквиум, 2008. – 416 с.
70. Тенни С.М. Мир Нового Завета. – М.: Духовное возрождение, 1988. – 435 с.
71. Учебная Библия с комментариями Джона МакАртура. – М.: Славянское Евангельское Общество, 2004. – 2201 с.
72. Шелли Р. Заповеди блаженства. Христова формула счастья / Перевод М. Мозговой. – К: НАУКМА, 2000. – 83 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека НПН України <http://lib.iitta.gov.ua>
3. Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми психології	http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/dlia-avtoriv
Вісник післядипломної освіти серія «соціальні та поведінкові науки»	http://umo.edu.ua/serija-socialjni-ta-povedinkovi-nauki
Актуальні питання сучасної психології	http://library.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/04/Aktualny-pitannya-suc-psihologii-1-2015.pdf
Experimental Psychology	https://us.hogrefe.com/products/journals/experimental-psychology#c4338
International Journal of Science and Research (IJSR)	https://www.ijsr.net/index.php
American Psychologist	https://www.apa.org/pubs/journals/amp/
Экспериментальная психология	https://psyjournals.ru/exp/

4. Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Офіційний сайт
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України	http://psychology-naes-ua.institute/
Інститут соціальної і політичної психології НАПН України	http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/polit_psychology/
Институт христианской психологии	https://fapsyrou.ru/
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua

5. Соціальні мережі для співпраці вчених усіх наукових дисциплін:

- Academia.edu: <https://www.academia.edu/>
- ResearchGate: <https://www.researchgate.net/>
- Соціальні мережі науковців (Scientific Social Community): <https://www.science-community.org/uk>
- Українські науковці в світі (Ukrainian Scientists Worldwide): <https://www.science-community.org/uk>

Зміни та доповнення до робочої програми
(вносяться в процесі використання робочої програми)

Текст до внесення змін	Нова редакція	Затвердження змін
1. 2.		Протокол № _____, від «_____» _____ 201__р. Завідувач кафедри _____ (підпис)